

SVU som målrettet værktøj ved fyringer¹

Lovforslag L 41 om ændringer i SVU-loven betyder bl.a., at det ikke længere skal være muligt at indgå aftale om SVU i op til 40 uger, når man sidder i opsagt stilling. Nedenfor er nævnt et par konkrete eksempler på målrettede og fornuftige uddannelsesplaner, som bliver umuliggjort hvis den planlagte ændring gennemføres.

Vi foreslår derfor, at L 41's §1 punkt 1 ikke gennemføres. Det vil være til ubodelig skade for det gode arbejde, som udføres i forbindelse med fyringssagerne – et konstruktivt samarbejde mellem de fyrede, 3F's afdelinger, jobcentre og virksomhederne.

Mange af de fyrede vælger korte AMU-kurser i opsigelsesperioden og senere som selvvalgt uddannelse som ledige, men der er også nogle, der er motiverede for lidt længere forløb. De kan godt se, at de skal til noget helt andet og indstiller sig på, at der skal tages lån i huset og at livremmen skal spændes ind i en periode, fordi en del af uddannelses må tages på SU. Det er de parate til bl.a. fordi SVU giver dem mulighed for at komme et stykke af vejen – som regel den adgangsgivende eksamen til den uddannelse, de planlægger at begynde på.

Claus er 42 år

Hidtidig uddannelse: Udlært lager- og transportarbejder

Beskæftigelse: Ansat på Wittenborg i Odense i 24 år – fyret fra sommeren 2011

Anden erfaring: Arbejdet som frivillig i foreninger i 30 år – bl.a. som fodboldtræner for "lidt besværlige drenge". Dette arbejde har givet lyst til at arbejde med mennesker – gerne som voksenunderviser.

Mål: voksenunderviser

Uddannelsesplan på SVU: 1 år på HF som kvalificerer til optagelse på uddannelsen til voksenunderviser.

Derefter uddannelse som voksenunderviser – delvis på dagpenge/uddannelsesydelse og SU.

Mette er 37 år og Heidi er 48 år

Begge er ufaglærte og har arbejdet på Wittenborg i en årrække. De er begge motiverede for en videregående uddannelse. Mette som socialrådgiver og Heidi som lærer. De har derfor brug for en HF-pakke, der giver dem adgang til de ønskede uddannelser. De planer må nu skrinlægges.

Maria er 32 år

Maria er ufaglært og erkender, at hun bliver nødt til at skifte fagområde. Hun er motiveret for og har planer om at søge arbejde/uddannelse på kontorområdet. Hun planlægger derfor at dygtiggøre sig i sprog og matematik på alment niveau på SVU. Det bliver nu umuliggjort.

Der er tale om medlemmer fra det traditionelle industriområde, som bl.a. via 3F's målrettede rådgivnings- og vejledningsarbejde har erkendt, at det er nødvendigt at foretage brancheskift samt at yderligere uddannelse er nødvendig for at sikre deres fremtidige tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kontaktperson: Uddannelsespolitisk konsulent Frank Juncker – Frank.Juncker@3F.dk

¹ Notat med henblik på deputation for Folketingets Uddannelsesudvalg den 23. november 2010 – vedrørende lovforslag L 41.

Lovforslag er socialt uretfærdig

Regeringens forslag om at ændre SVU-reglerne kan få voldsomme konsekvenser for mange, der mister deres arbejde. Det er en ommer, mener tidligere slagteriarbejder Claus Andersen

Af Claus Gjedsig.

- Jeg har været heldig. Men mange af mine kolleger kan komme i en meget vanskelig situation, hvis regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti får held til at ændre reglerne for SVU – Statens Voksenuddannelsesstøtte. Lovforslaget er socialt uretfærdigt. Folk, der bliver fyret, køres ud på et sidespor. Det er en ommer.

Claus Andersen, 38, er tidligere slagteriarbejder på Danish Crown i Holstebro, og blandt de små 500, der fik fyresedlen, da slagteriet lukkede sidste år. Han studerer i dag på VUC i Holstebro under SVU-ordningen med 80 ugers undervisning. Han er enig med politikerne i, at uddannelse er vejen frem. Ikke kun for de unge, men også dem, som bliver ledige og skal skabe sig en ny fremtid.

SVU-tiden halveret

- Jeg forstår ikke, at man på den ene side appellerer til folk om at få en uddannelse, men samtidig skærer ned, så en meget stor del af de ledige fra starten sorteres fra. De afskæres med et pennestrøg fra at komme videre med en uddannelse.

I første omgang fik regeringen gennemført, at SVU blev halveret fra 80 til 40 uger. De nye forslag går ud på, at man – for at komme under SVU-ordningen - skal være tilmeldt undervisningen *før* man får sin opsigelse. Tidligere skulle det være inden man fratrådte. Man havde altså nogle uger til at lave en uddannelsesplan. Desuden nedsættes dagpengene til 80 procent. Det kan også have indflydelse på en eventuel fratrædelsesløn, hvis man skal begynde at studere før virksomheden lukker.

- Lukningen af en virksomhed kan jo komme som et lyn fra en klar himmel. Derfor holdes folk, der har arbejde, som gidsler. For, siger Claus Andersen, man søger jo ikke ind på et uddannelsessted, hvis man har et arbejde, man er glad for. Men det vil regeringen nu kræve

Rammer hårdere

Lovforslaget rammer faglærte endnu hårdere, hvis man ikke kommer under SVU.

Hvis man allerede har en uddannelse, eksempelvis som slagter og gerne vil være f.eks. pædagog, skal man selv betale for undervisningen på VUC. Og det kan nemt løbe op i 40.000 kr. til 45.000 kr. pr. enkeltfag om året.

- Ufaglærte rammes ikke af denne ordning. Alligevel har forslaget social slagside. Jeg kender ikke ret mange, der har penge på kistebunden til selv at betale for at studere. Hertil kommer, at eksempelvis VUC i Holstebro, som jeg er tilknyttet, øger brugerbetalingen. Det betyder, at man skal betale mellem 500 og 800 kr. at tilmelde sig et fag. Er man under SVU får man dog pengene retur. De fleste andre gør ikke. Her er der igen tale om forskelsbehandling, mener Claus Andersen.

Træls

- Jeg synes, det er træls for folk, der er i arbejde, at de sættes i denne situation. Det skaber usikkerhed og frustration.

- Kommer man ikke under SVU, så er der kun de seks ugers selvvalgt uddannelse tilbage. Og det rækker i store træk til at få kørekort til lastbil. Ikke mere. Og lastbilchauffører er der jo heller ikke mangel på, siger Claus Andersen.

DEPUTATION TIL UDDANNELSESUDVALGET

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis deltagerne i deputationen er forberedt på at kunne svare på, hvorfor de ekstra midler på i alt 25 mio. kr. til varslingspuljen, som trepartsaftalen fra 4. nov., har sikret – ikke kan erstatte SVU-muligheden.

Varslingsmidler	SVU
Den supplerende varslingspulje (DSV), som fortsættes i 2011, er en midlertidig ordning.	SVU er en permanent ordning
Den almindelige varslingspulje giver midler til opkvalificering i opsigelsesperioden DSV er en hjælp til de (særligt timelønnede med kort opsigelsesfrist), som ikke kan nå at få fra den ordinære pulje, men kan få i ledighedsperioden.	Man kan få SVU til uddannelsesforløb, hvis man er opsagt, men ikke fratrukket. (ligesom den alm. varslingspulje)
Der er strenge krav til hvad der kan udløse varslingsmidler. De kan kun gives til 'afskedigelse af større omfang' (dvs. mindst 50 pct. af medarbejderne på et arbejdssted med mindst 100 ansatte.) indtil 2012 er der dog en forsøgsordning, hvor man kan gå ned til mindst 20 ansatte.	Kun krav om uddannelsesstart i opsigelsesperioden. (+ de generelle krav til SVU)
Max. 10 uger. (2 + 8)	Max 40 uger.
Jobsøgningskurser i op til 2 uger + opkvalificering i op til 8 uger inden for områder, hvor der forventes mangel, eller der min. foreligger et jobopslag. Det kan kombineres med 6 ugers selvvalgt uddannelse.	SVU gives til uddannelser på folkeskole, gymnasial eller videregående niveau
Der er KUN 25 mio. og de bruges efter først til mølle. De fordeles ud på de 4 Beskæftigelsesregioner.	Der er ikke loft over midlerne.
Virksomheden (og TR) skal ønske støtte og jobcentret skal udarbejde en indsatsplan og sende ansøgning til beskæftigelsesregionen.	Den enkelte kan selv søge efter aftale med arbejdsgiveren.

Bemærkning:

Jeg har den holdning, at sådanne puljer kan være gode nok, men de kan kun være nødløsninger og supplement, for der er en masse begrænsninger og administrativt bøvl med at få fingrene i pengene – og pludselig er kassen tom. Med generelle muligheder og rettigheder, som der har været med SVU er vores medlemmer bedre sikret.

FAKTA

Varslingsloven regulerer, hvordan større afskedigelser håndteres. Afskedigelser af større omfang er, når antallet af påtænkte afskedigelser udgør:

- Mindst 10 i virksomheder, som normalt beskæftiger over 20 og færre end 100 lønmodtagere.
- Mindst 10 pct. af antallet af lønmodtagere i virksomheder, som normalt beskæftiger mindst 100 og under 300 lønmodtagere.
- Mindst 30 i virksomheder, som normalt beskæftiger mindst 300 lønmodtagere.

Varslingspuljen: Virksomheden og jobcenteret udarbejder i samarbejde en ansøgning om varslingsmidler, som blandt andet beskriver, hvilke initiativer der søges midler til. Ansøgningen sendes til beskæftigelsesregionen. Varslingspuljen kan i opsigelsesperioden støtte de beskæftigede med:

- Jobsøgningskurser i op til 2 uger
- Opkvalificering, herunder efter- og videreuddannelse i op til 8 uger.

Mht. opkvalificering er det en betingelse, at der er tale om opkvalificering inden for områder, hvor der er gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder. Midlerne kan også bruges til etablering og drift af IT-understøtning i forbindelse med etablering af indsatskontor på virksomheden.

Den supplerende varslingspulje:

- Hjælp med tilskud fra den supplerende varslingspulje finder sted efter opsigelsesperioden, hvis de varslede bliver ledige. Hermed sikres det bl.a., at ansatte med korte opsigelsesvarsler får mulighed for at deltage i jobsøgningskurser og opkvalificering efter fratræden med henblik på at forbedre deres muligheder for at vende hurtigt tilbage til arbejdsmarkedet.
- Tilbud i forbindelse med den supplerende varslingsindsats kan omfatte korte vejlednings- og afklaringsforløb i op til 2 uger, særligt tilrettelagte projekter og uddannelsesforløb, herunder praktik under uddannelsesforløbet og danskundervisning, eller ordinære uddannelsesforløb i op til 8 uger.

Trepartsaftalen:

De 25 mio. kr. bruges til at videreføre og finansiere forsøget med en supplerende varslingsindsats om mere uddannelse til de afskedigede indtil 31. december 2011.

Når der varsles om fyringer, kan der søges om midler via varslingspuljen i opsigelsesperioden og den supplerende varslingspulje i en eventuel ledighedsperiode. Hvis tærskelgrænsen for antal varslede ikke er nået - hvilket ofte vil være tilfældet i f.eks. offentlige virksomheder - kan man ikke umiddelbart komme i betragtning til varslingsmidlerne, men bl.a. via dispensationsordninger (se bilag) er der alligevel gode muligheder for at få hjælp til at sikre, at de afskedigede medarbejde hurtigt finder nyt job.

Claus fandt vejen ud af ledigheden

Den tidligere slagteriarbejder Claus Andersen er glad for at studere på voksenundervisningscenter. Men han vil ikke bruge sin nye lærdom. Claus vil arbejde med sine hænder. Og det har han gjort hele tiden

Af Claus Gjedsig.

Den tidligere slagteriarbejder Claus Andersen er glad for at studere på Voksenundervisningscentret – VUC – i Holstebro, hvor han har dansk, engelsk og IT. Men han har ikke planlagt at bruge sin nye viden til at få en uddannelse.

- Jeg tog 9. klasse, er ufaglært og vil arbejde med mine hænder. Men al lærdom er nyttig. Jeg er sikker på, at jeg nok skal få brug for det, jeg har lært på VUC. Det pynter jo også på CVet, at en arbejdsgiver kan se, at man har brugt tiden fornuftigt, frem for at ligge på sofaen eller trille tommelfingre.

Allerede et halvt år før Danish Crown lukkede slagteriet i Holstebro fik Claus Andersen en fornemmelse af, hvilken vej, det gik. Han havde tidligere arbejdet i skærestuen, men var nu i stalden.

Salmonella-grise

- Omkring nytår fortalte nogle af vognmændene, der kom med grise, at de såkaldte salmonella-grise, som slagteriet i Holstebro stod for slagtingen af, skulle flyttes til et andet slagteri. Jeg talte bl.a. med min tillidsmand om det, men ingen kendte til det nye tiltag. Jeg havde dog en følelse af, at det gik i den negative retning for slagteriet i Holstebro. Derfor kom lukningen heller ikke som den store overraskelse, fortæller Claus Andersen, der hurtigt gik i gang med at søge nyt arbejde, da han og kollegerne fik deres fyresedler.

- Flere store virksomheder i det vestjyske havde haft fyringsrunder, så det var formålsløst. Derfor benyttede jeg mig af SVU-ordningen, som var på 80 ugers undervisning. I dag er den 40 uger og regeringen har planer om endnu nogle stramminger.

Claus Andersen var dog indstillet på, at han ville have et arbejde, så han tilmeldte sig et vikarbureau. Det skete kort efter han var begyndt at studere på VUC. – Det er med i ordningen, at man gerne må have et arbejde, mens man studerer.

Hurtigt i arbejde

- Få timer efter jeg havde været til samtale i vikarbureauet havde jeg arbejde på SBS – Scandinavian Braking System – der producerer bremseskriver. Jeg skulle arbejde i weekenderne på lageret. Fredag fra kl. 14 til 02. Lørdag havde jeg fri og skulle så på arbejde igen søndag fra kl. 11 til 23. Det betød, at jeg også havde tid med min familie.

På grund af sæsonudsvingninger blev Claus Andersen fyret, men hurtigt tilbudt andet arbejde gennem vikarbureauet. Han har losset containere på havnen i Hanstholm, arbejdet med minkfoder, været kokkens højre hånd på et Best Western-hotel, været på tobaksfabrik og plastvirksomheden Færch. På det tidspunkt havde han to faste job foruden han skulle studere.

- Men det blev alligevel for meget. Jeg så aldrig min kone, Heidi og vores børn Fie på 11 og Robert på syv år, siger han.

Familiemønster

I dag har Claus Andersen fast arbejde hos SBS. Han studerer om dagen og arbejder fast eftermiddag og aften på virksomheden.

- Det passer fint ind i familiemønstret. Heidi, der arbejder på Scandinavian Tobacco Group i Holstebro, skal møde klokken syv. Så er jeg hjemme og får børnene sendt af sted i skole, inden jeg selv skal på VUC.
- Jeg vil opfordre andre til at tilmelde sig et vikarbureau, hvis man altså er indstillet på at tage meget forskelligt arbejde. For mig har det været vejen ud af ledigheden, siger Claus Andersen.

Eksempler fra det offentlige område

Eksempel 1.

En social- og sundhedsassistent opsiges i november til fratrædelse med udgangen af maj måned.

Medlemmet søger optagelse på Akademiuddannelsen i Sundhedspraksis i december med uddannelsesstart i februar. Uddannelsen slutter i februar året efter. Medlemmet kan efter de nuværende regler få SVU i hele uddannelsesforløbet.

Efter de nye regler kan medlemmet ikke få SVU, idet uddannelsesstarten ligger efter opsigelsen. Bemærk, at SU ikke er et alternativ til denne uddannelse.

Eksempel 2.

En pædagogmedhjælper opsiges i november til fratrædelse med udgangen af maj måned.

Medlemmet søger optagelse og starter på en 1-årig fuldtids HF i januar måned. Uddannelsen slutter i januar året efter. Medlemmet kan efter de nuværende regler få SVU i hele uddannelsesforløbet.

Efter de nye regler kan medlemmet ikke få SVU, idet uddannelsesstarten ligger efter opsigelsen. Der kan bevilges SU til uddannelsen.

Case der belyser konsekvenserne ifm. SVU forringelserne

Ændring gældende for ansøgninger om SVU, der er modtaget 1/1 2011 eller senere

Ny regel som siger man ikke må have modtaget sin opsigelse på tidspunktet for ansøgning om SVU (ny § 2, stk. 5)

, gør at de ansatte fra Wittenborg der skal stoppe den 8. april og 30. juni, afskæres fra at gå i gang med en uddannelse på SVU. Konkret drejer det sig om 118 timelønnede og ca. 30 funktionærer - da alle har modtaget opsigelsen omkring sommeren 2010.

Med denne ændring er muligheden for SVU kun til stede for de medlemmer der:

- er klar til at påbegynde et uddannelsesforløb med SVU senest den 22/3 2011.
- og
- får ansøgt om SVU inden lovens ikrafttræden (sidste ansøgningsfrist for SVU efter gamle regler er den 22/12 2010 + 3 mdr. = 22/3 2011).

Grundlaget for denne vurdering er at man kan aflevere sin ansøgning om SVU tre måneder, før uddannelsen begynder.

Konkret case

Maskinarbejder Claus Madsen – oprindeligt uddannet i 1983, vil gerne videreudanne sig til voksenunderviser eller uddannelses- og erhvervsvejleder. Claus Madsen har haft dette i tankerne i mange år, da han både gennem sit arbejde på Wittenborg og gennem Dansk Firmaidræt har arbejdet meget med unge mennesker, bl.a. unge mennesker der har det svært. Claus Madsen har set hvor meget unge mennesker kan motiveres og ”stives af” gennem støtte, vejledning og undervisning fra engagerede voksne. Disse oplevelser har fået ham til at vende blikket mod de to uddannelser – som han har overvejet et karriereskift til i nogle år, men som han aldrig er kommet videre med. Med opsigelsen troede han at nye veje åbnede sig, og at han kunne videreudanne sig med SVU.

Begge uddannelser udbydes under lov om åben uddannelse og kan gennemføres på ét år på fuld tid på daghold. Ift. adgangskrav har Claus Madsen benyttet sig af en realkompetencevurdering, og det sammenholdt med at han tidligere har gennemført nogle akademimerkonom-kurser, har ført til at han er vurderet til at opfylde kriterierne for optagelse på begge uddannelser. Målet for Claus Madsen er at enten at få job på en teknisk skole eller blive jobkonsulent på et jobcenter.

Claus Madsen skal fratræde 30. juni 2011 og afskæres dermed fra at gå i påbegynde de omtalte uddannelser på SVU, pga. den nye regel - som siger man ikke må have modtaget sin opsigelse på tidspunktet for ansøgning om SVU (ny § 2, stk. 5). Dermed har Claus Madsen intet forsørgelsesgrundlag under sin uddannelse, og da privatøkonomien ikke kan klare dette – må Claus Madsen i stedet formentlig affinde sig med en tid som ledig. Og det karriereskift som han i flere år har drømt om, er nu droppet.

18/11 2010 - Torben Andresen Lindhardt – Dansk Metals Uddannelses- og IKT-sekretariat